

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Tư, ngày 05/11/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 244: Bậc chân thiện tri thức có thể gặp, không thể cầu

Bậc chân thiện tri thức – người có thể giúp chúng ta tiến bộ trong tu hành, trong giải thoát, thì chỉ có thể gặp chứ không thể mong cầu. Hòa Thượng nói: ***“Người chỉ cần đầy đủ ba điều kiện là chân thành, cung kính, khiêm tốn thì họ sẽ được gặp bậc chân thiện tri thức.”*** Như vậy gặp được là do chính mình. Chân thiện tri thức có thể là một vị thầy sáng suốt hoặc chính là những vị Phật, Bồ Tát tái sanh. Ngay trong cuộc sống đời thường nếu chúng ta có đủ ba điều kiện này thì xã hội đại chúng sẽ hoan nghênh, tán thán, thích gần gũi với chúng ta.

Người chân thành thì luôn biết tri ân báo ân, biết cung kính, biết lắng nghe và cho dù năng lực của họ có thể nào thì họ vẫn luôn khiêm nhường. Hòa Thượng trong nhiều năm bốn ba khắp nơi nhưng Ngài luôn nhắc tới những người Thầy và những người Ngài mang ân. Bà Hàn Quán Chương đã cư mang Hòa Thượng 30 năm. Bà đã lập nơi chốn để Hòa Thượng liên tục có nơi để giảng giải Kinh pháp. Đành rằng người ta đối với Hòa Thượng rất khắc nghiệt hoặc không tốt nhưng Hòa Thượng không hề nhắc đến, chỉ luôn nói đến ân đức người ta dành cho mình. Khi Hòa Thượng đã ở tuổi 80, Ngài vẫn liên tục nhắc trong các bài giảng giải rằng ***“Thầy của tôi nói”*** như một đứa trẻ nhắc về Thầy của mình. Điều này thể hiện rõ nét ***“sự chân thành, cung kính, khiêm nhường”***.

Có nhiều người tự cho mình là người ***“chân thành, cung kính, khiêm nhường”*** nhưng đó chỉ là giả, không thật. Từ đây chúng ta thể hội rằng chính chúng ta là người tự tách biệt mình ra khỏi Phật Bồ Tát Cổ Thánh Tiên Hiền và các bậc thiện tri thức, chứ nếu chúng ta luôn ở tâm thái ***“chân thành, cung kính, khiêm nhường”*** thì các bậc thiện tri thức, Phật Bồ Tát Thánh Hiền luôn ở bên cạnh. Có người nói vui rằng ***“Sao cuộc đời tôi luôn gặp Lý Thông, không gặp được Thạch Sanh, không gặp những người chân thành, cung kính, khiêm nhường, sẵn lòng mà toàn***

gặp người phản trắc!” Đây thuộc về phạm trù nhân quả, tâm chúng ta thế nào thì gặp người thế đó.

Tôi nhớ rằng lúc trước, tuy rằng sống ở thế gian không ai dạy, nhưng trong suy nghĩ tôi luôn khởi thiện tâm, không có ý niệm muốn làm việc gì tổn hại đến người. Chính vì vậy mà một ngày đã nhận được pháp của Hòa Thượng. Ngay khi được tiếp nhận, tôi luôn suy nghĩ phải mau mau đem pháp hay thế này đến cho mọi người. Bản thân tôi tự mình đi tìm những người làm trang web, trang thông tin và gửi những bản dịch cho họ. Họ thậm chí không muốn nhận vì cho rằng tôi muốn nổi tiếng, trong khi tâm cảnh tôi lúc ấy chỉ là muốn mọi người cùng được đọc, cùng được biết đến những bài giảng của Hòa Thượng. Cuối cùng, sau này, trang Tịnh Không Pháp Ngữ đã ra đời và dần được hoàn thiện. Mọi việc làm đó đều từ tấm lòng chân thành muốn dâng hiến cho mọi người và từ tâm cung kính đối với những lời dạy của Hòa Thượng, không có một ý niệm tư lợi. Trang web không có lời kêu gọi về bất kỳ sự đóng góp nào, hoàn toàn không quảng cáo dù có người từng đến yêu cầu chúng tôi. Trang web này không để bất cứ đường link nào dẫn đi nơi khác mà chỉ dẫn đến trang web của Hòa Thượng. Trang web này rất đặc thù, số người truy cập rất đông.

Cho nên, bậc chân thiện tri thức luôn ở bên cạnh chúng ta. Chỉ vì chính mình rời xa sự “*chân thành, cung kính, khiêm nhường*”, suốt ngày chỉ ảo danh ảo vọng, tự tư tự lợi nên không gặp được các Ngài. Hôm qua, tôi có được một chút tiền là tôi gửi ngay tới trường ở Huế để nấu cơm phục vụ cho những người đang bị kẹt ở vùng ngập sâu. Hãy luôn luôn nghĩ đến lợi ích cho người và hãy làm những việc thiết thực, kịp thời. Chúng ta không thể nói rằng mình chân thành lắm mà bỏ qua cơn đói của người khác hay không thấy sự đau khổ của người.

“*Chân thành, cung kính, khiêm nhường*” chính là đức tính của Phật Bồ Tát Thánh Hiền, vậy khi chúng ta quay về với đức tính này chính là mình đang gần gũi với các Ngài, chắc chắn sẽ tương ưng với các Ngài. Hòa Thượng nói: “***Phật Bồ Tát luôn ở bên cạnh chúng ta***”. Lời nói này nghe rất ấm áp, nhưng chúng ta tìm mãi không thấy các Ngài ở đâu! Nguyên nhân là vì chúng ta chưa khởi được tâm của Phật Bồ Tát Thánh Hiền nên không thể tương ưng với Phật Bồ Tát Thánh Hiền. Nếu chúng ta quay về với tâm của các Ngài thì các Ngài sẽ luôn ở bên cạnh.

Hằng ngày, chúng ta đang sống và làm việc nhưng vẫn miên man trong vọng tưởng vô định, không có một vọng tưởng cụ thể nào hình thành lên để lợi ích cho

mình và cho người. Bản thân tôi vẫn còn vọng tưởng khi lạy Phật mà vọng tưởng của tôi là hôm nay sẽ làm việc gì cho mọi người. Sau khi học xong buổi sáng, tôi lập tức làm ngay, biến vọng tưởng đó thành một việc làm hiện thực cụ thể. Phật Bồ Tát độ chúng sanh cũng phải khởi vọng nhưng các Ngài không phân biệt không chấp trước. Còn chúng ta khởi vọng thì liền phân biệt, liền chấp trước, miên man trong vọng tưởng. Hôm qua tôi nghĩ đến việc Huế đang ngập sâu và nói các thầy cô nấu cơm để chuyển đi các nơi cho bà con vùng lũ. Hôm qua điểm trường tại Huế đã nấu được 300 suất ăn.

Chúng ta đừng nghĩ mình không có thầy tốt bạn lành hay không có bậc thiện tri thức ở bên cạnh. Họ luôn ở bên cạnh chúng ta. Tự tánh của chúng ta vốn dĩ là thuần tịnh thuần thiện, hãy khơi dậy, hãy trở về với tự tánh này của mình thì tự nhiên chính mình sẽ phát ra một từ trường để gần gũi các bậc thiện tri thức. Thế gian có câu “*Đồng thanh tương ứng, đồng khí tương cầu*”. Cho nên, không gần được các bậc thiện tri thức là do chính mình tự xa rời các Ngài chứ không phải các Ngài không muốn tìm đến chúng ta. Cũng vậy, dù có một vị Thầy tốt dụng tâm cách nào dạy chúng ta nhưng chúng ta không làm, không nỗ lực thì sự dụng tâm của Thầy chỉ uổng phí mà thôi. Học trò không chịu học mà được một vị Tiên sỹ đến để dạy học thì vị Tiên sỹ đó cũng trở thành Lùi sỹ.

Hòa Thượng nói: “***Trên A nan Vấn Phật Kiết Hung Kinh, điều đầu tiên Phật dạy là phải thân cận bậc minh sư. Thế nào là minh sư? Minh sư chúng ta thường gọi là thiện tri thức, là người chân thật có thể giúp chúng ta cải đổi tập khí xấu ác của riêng mình. Chữ “minh” không phải là danh cao tiếng tốt, không chỉ cho người có địa vị. Người có danh cao tiếng tốt, có đẳng cấp trong xã hội, không thấy được họ “minh”. Chữ “minh” nơi nhà Phật chỉ cho người tường tận, người thấu suốt mọi sự mọi việc, là người ngay trong cuộc sống thường ngày, họ chân thật có tu có học, có thể hội, có chứng đắc. Một vị thầy tốt chân thật đương nhiên phải có chứng quả. Còn nếu họ chưa chứng quả thì chỉ cần họ chân thật có tu học. Một vị thầy như vậy, chúng ta gần gũi họ, chúng ta chân thật có được lợi ích! Thế nhưng bậc thiện tri thức như thế này không dễ gì tìm được đâu! Từ xưa đến nay, người xưa đã nói là chỉ có thể gặp mà không thể cầu.***”

Ngày nay, một vị Thầy chứng quả tìm không ra nhưng chúng ta có thể thấy Hòa Thượng Hải Hiền là người chân thật có tu có học. Ngài là người có 112 năm

lấy khổ làm thầy, lấy giới làm thầy, 92 năm niệm Phật làm biểu pháp cho chúng sanh. Khi vãng sanh thì tự tại, lưu lại toàn thân kim cang bất hoại. Ở chùa đậu Việt Nam chúng ta cũng đã có hai vị thiền sư lưu lại toàn thân. Hòa Thượng Tịnh Không 72 năm tu học đã làm ra biểu pháp. Chúng ta cứ học và làm theo Ngài. Điểm quan trọng là chúng ta phải thân cận với một vị Thầy thật tu thật học. Nếu họ không thật tu thật học, lười biếng, chểnh mảng, ngày ngày chìm đắm trong tham vọng, tham dục, tham cầu và chúng ta là học trò của họ, chúng ta cũng y như vậy không khác.

Việc có thể được gặp những vị Thầy, những bậc thiện tri thức chân thật là do phước đức nhân duyên. Trước đây, chẳng ai giới thiệu cho tôi về Hòa Thượng Tịnh Không, tôi gặp đĩa giảng của Ngài và rất ngạc nhiên vì Ngài rất đẹp, âm thanh lời nói của Ngài hay quá và lời giảng dạy của Ngài thì hoàn toàn mới lạ, chưa từng được nghe ở đâu. Ngài liên tục bảo phải hy sinh phụng hiến, phải chí công vô tư, phải phục vụ chúng sanh. Đúng thật là chỉ có thể gặp, mà không thể cầu!

Hòa Thượng nói: ***“Bạn đi tìm ở đâu được bậc chân thiện tri thức? Càng là bậc chân thiện tri thức thì càng khiêm tốn, nhất định họ không bao giờ tự tán thán mình. Còn hạng người tự tán thán bản thân, nói rằng người khác không bằng, loại thiện tri thức này ngày xưa không có, nhưng ngày này thì quá nhiều. Thiện tri thức ngày nay đều tán thán chính mình, hủy báng người khác. Chúng ta phải nên biết, phàm hễ là người tự tán thán mình thì nhất định không phải là bậc thiện tri thức. Một bậc chân thiện tri thức đều rất khiêm tốn, nơi nơi đều nhường nhịn, tuyệt đối không ôm đồm, ham nhiều việc.***

“Thái độ của một người chân thật tu hành là “nhiều việc không bằng ít việc, ít việc không bằng không việc gì” cho nên hoàn cảnh đời sống của họ rất thanh tịnh. Bậc thiện tri thức như vậy, bạn có thể gặp họ chứ họ không đi tìm bạn đâu! Phật pháp là sư đạo, sư đạo nhất định là tôn sư trọng đạo nên thái độ cầu học của chúng ta là chân thành, cung kính, khiêm tốn. Chúng ta phải chuẩn bị đầy đủ ba điều kiện này, nếu không đủ ba điều kiện này thì cho dù có thỉnh được Phật Bồ Tát đến dạy bạn thì bạn cũng không được lợi ích. Đây là đạo lý nhất định nên biết.

“Bậc thiện tri thức chân thật bất luận là ở thế gian hay xuất thế gian, họ đều rất nhân từ, luôn có tâm lân mẫn. Chỉ cần chúng ta chân thành, cung

kính, khiêm tốn thì họ nhất định không bao giờ bỏ rơi bạn. Trong ba điều kiện này, bạn thiếu một điều kiện thì họ mới cự tuyệt bạn. Nếu ba điều kiện này, bạn có đầy đủ thì không có lý do gì để họ cự tuyệt. Họ sẽ rất chăm chỉ giúp đỡ bạn, thành tựu cho bạn.”

Có người thậm chí còn tự khoe bản thân là Phật Bồ Tát tái sinh, có lần tôi gặp một người tự xưng là Bồ Tát Quán Thế Âm tái sinh, kéo theo vô số người tin, vô số người cúng dường. Cho nên Hòa Thượng vẫn nói rằng “*Chúng sanh ngày nay thích nghe gạt, không thích nghe khuyên.*” Chúng ta phải chuẩn bị đầy đủ ba điều kiện “*chân thành, cung kính, khiêm nhường*” và nếu không đủ ba điều kiện này thì cho dù có Phật Bồ Tát đến dạy thì chúng ta cũng không có lợi ích gì.

Hòa Thượng đã chỉ dạy chúng ta cách để gần gũi được với bậc thiện tri thức. Trong khi đó, ở thế gian, người ta bày ra đủ cách nhưng không có cách nào quay về với sự “*chân thành, cung kính, khiêm nhường*” của mình, hoàn toàn là ảo danh ảo vọng. Trước đây, có rất nhiều người dành cho tôi sự khen tặng quá lời nhưng tôi hoàn toàn cự tuyệt nên dần dần những lời nói đó không còn nữa. Họ gửi email cho tôi và tôi không bao giờ đọc đến nên những email đó không còn nữa. Những lời tán tụng sáo rỗng đó mà chúng ta thích nghe thì chúng ta sẽ bị ảo danh ảo vọng dẫn đi mất, chúng ta sẽ ở tâm cảnh nào để làm việc lợi ích cho chúng sanh. Trong khi đó, công việc thiết thực làm lợi ích cho cộng đồng cho xã hội thì quá nhiều.

Chúng ta học Hòa Thượng nhiều năm rồi, chúng ta có thấy có lời nói nào của Ngài là sáo rỗng không? Là không thiết thực đối với việc cải đổi tập khí xấu ác của chính mình không? Là không lợi ích cho cộng đồng, cho xã hội không? Ngài là tấm gương về một bậc thiện tri thức chân thật. Chúng ta muốn trở thành một chân thiện tri thức cho thế hệ tương lai, chúng ta cũng phải làm ra như vậy!

Bài học hôm nay Hòa Thượng khẳng định rằng việc chúng ta gặp được bậc thiện tri thức là cơ duyên may mắn chứ dù đi tìm cầu năm non bảy núi cũng không thể tìm cầu được. Bậc thiện tri thức rất gần nhưng cũng rất xa. Gần là do chúng ta có đầy đủ ba điều kiện “*chân thành, cung kính, khiêm nhường*” và khi thiếu ba điều kiện này, bậc thiện tri thức vẫn cách chúng ta rất xa cho dù các Ngài ở ngay trước mặt. Chúng ta sẽ không nghe theo các Ngài nên không có được lợi ích. Trước đây, khi tôi mới phiên dịch đĩa giảng pháp của Hòa Thượng, có nhiều người nói rằng họ đang học, đang nghe, đang làm theo Hòa Thượng nhưng cuối cùng chẳng ai làm giống, họ thậm chí đến nay chẳng còn nhắc đến Hòa Thượng.

Vì sao? Vì làm theo Hòa Thượng sẽ không còn chìm đắm trong danh vọng lợi dưỡng nhưng hiện tại họ chìm đắm trong danh lợi rồi nên không còn miệng nào để khoe nữa. Đây là một ví dụ về việc thiện tri thức ở ngay bên cạnh mà chính mình rời xa thiện tri thức. Tự mình rời xa chứ các Ngài, Phật Bồ Tát, Cổ Thánh Tiên Hiền không rời chúng ta. Chỉ cần làm đúng giáo huấn của các Ngài thì các Ngài ở luôn ở bên. Người chỉ mang thương hiệu, mang nhãn mác thì không đâu được ai bởi muốn không ai biết thì đừng làm./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!